

8 клас

Усяго: 44,5 балаў (памылка - 0,1 б.)

Заданне 1. Колькі зычных гукаў у словах кожнага слупка? Запішыце словамі адпаведную лічбу. (Максімальная колькасць балаў – 4; 1б. за кожны правільна напісаны лічэбнік)

Мяккіх _____	Санорных _____	Глухіх _____	Шыпячых _____
З’явіцца	восень	Касьба	Возчык
Схема	Здароўе	Снег	Купаешся
Сцвярджае	Матуля	Лічба	Рыжскі
рэдакцыя	Ёд	садаводства	Праязджаючы

Заданне 2. Выпішыце словы, марфемная будова якіх адпавядае схеме “прыстаўка + корань + суфікс + канчатак + постфікс”. (Максімальная колькасць балаў – 3.)
 Перамучыцца, узнавіце, скончыліся, адрываючыся, праносяцца, звяртаўся, хмурыўся, прахапілася.

Заданне 3. Падбярыце да рускіх выразаў аднаслоўныя беларускія адпаведнікі.

(Максімальная колькасць балаў – 5; 0,5б. за кожнае правільнае слова)

Ворота во двор или со двора в огород, поле –
 Древний обряд поминания умерших, день этого поминания –
 Летучая мышь –
 Парное молоко –
 Молодой месяц –
 Носовой платок -
 Напиток из березового сока –
 Складной карманный ножик –
 Коллективная помощь, работа сообща –
 Подсолнечное масло –

Заданне 4. У кожным радзе слоў вызначце “лішнія” з пункту гледжання марфалогіі. Адказ абгрунтуйце.

(Максімальная колькасць балаў – 5; 0,5б. за правільна адзначанае слова, 0,5 за тлумачэнне).

а) Бярэзнік, торф, цукар, тварог – _____

б) горшы, цяплейшы, найпрыгажэйшы, больш салодкі – _____

в) восем, сорок, дваццаць, сотня – _____

г) пасаджаны, прачытаны, пасівелы, падмецены – _____

д) а, але, аднак, бо, дык – _____

е) хай, бы, жа, нават, каб – _____

Заданне 5. Растлумачце значэнне наступных фразеалагізмаў. Адказ запішыце (Максімальная колькасць балаў – 5; 0,5б. за кожнае правільнае значэнне)

1. З'ехаць на мыла –
2. У свінныя галасы –
3. Як піць даць –
4. Як назаўтра трэба –
5. Хто ў лес хто па дровы –
6. На галаве хадзіць –
7. Табаку важыць –
8. Разводзіць сырасць –
9. Драць (задзіраць) нос –
10. Рассыпаць дробным макам –

Заданне 6. Да запазычаных слоў падбярыце сінонімы – беларускія словы. (Максімальная колькасць балаў – 5; 0,5б. за кожнае слова.)

1. Пісаць мемуары –
2. Багатая флора –
3. У якасці эталона –
4. Разгарнулася дыскусія –
5. Нязначны дэфект маўлення –
6. Прыгожы пейзаж –
7. Вясёлы канферансье –
8. Доўгачаканы суверэнітэт –
9. Падрыхтаваць прэзент –
10. Вакантнае месца –

Заданне 7. Выпраўце памылкі ва ўтварэнні і ўжыванні дзеепрыслоўяў. Запішыце выпраўленыя сказы. (Максімальная колькасць балаў – 5)

1. Касіўшы, бацька знайшоў птушынае гняздо.

2. Бачучы, што мачыха не жне, Ганна таксама разагнулася.

3. Дождж ліў як з вядра, і, падыходзячы да хаты, на мне не было сухой ніткі.

4. Жывучы ў пушчы, у Максіма ўзнікла жаданне вывучаць лес.

5. Вяртаўшыся да вёскі, ужо змяркалася.

Заданне 8. Вызначце тып сказа. (Максімальная колькасць балаў – 3)

Сказ	Тып сказа
<i>Узор. Пахне сырадоем.</i>	<i>Аднасастаўны безасабовы</i>
1) Добрага чалавека не перахваліш.	
2) Малады, неакрэплы лядок.	
3) Васількоў і руты-мяты прынясу табе сюды.	
4) Веды, вы мае крылы.	
5) Белым пухам засыпала ўсё наваколле	
6) За добрую працу мяне пахвалілі	

Заданне 9. Запішыце літаратуразнаўчы тэрмін. (Максімальная колькасць балаў – 6)

1. Трохскладовая стапа з націскам на першым складзе; вершаваны памер з такіх стоп -

2. Невялікі лірычны верш напеўнага характару пра каханне - _____

3. Род літаратуры, у якім жыццё паказваецца галоўным чынам праз дзеянне, дыялог, праз узаемаадносіны паміж персанажамі - _____

4. Форма лірычнага верша з 14 радкоў, у якім радкі звычайна рыфмуюцца ў пэўным парадку - _____

5. Мастацкі троп, заснаваны на замене множнага ліку адзіночным ці часткі цэлым _____

6. Вандроўны лялечны тэатр на Беларусі - _____

Заданне 10. Запоўніце табліцу. (Максімальная колькасць балаў – 3,5; 0,25 б. за правільны адказ)

Назва твора	Аўтар	Галоўныя героі, лірычны герой	Жанр
		Сцяпан, Вера, Ніна, маці	
		Глечык, Карпенка	
“Паром на бурнай рацэ”		(прозвішчы)	Апавяданне
“Слуцкія ткачыхі”		Слуцкія ткачыхі	
		Мульцік, Ганна, Гастрыйт	

Адказы на заданні

8 клас

Усяго: 44,5 балаў (памылка - 0,1 б.)

Заданне 1. Колькі зычных гукаў у словах і кожнага слупка? Запішыце словамі адпаведную лічбу. (Максімальная колькасць балаў – 4; 1б. за кожны правільна напісаны лічэбнік)

Мяккіх дзеяць	Санорных восем	Глухіх шэсць	Шыпячых пяць
З’явіцца -3	Восень – 2	Касьба -1	Возчык -2
Схема – 1	Здароўе – 3	Снег -2	Купаешся -0
Сцвярджае -4	Матуля – 2	Лічба –0	Рыжскі -0
Рэдакцыя - 1	Ёд -1	Садаводства -3	Праязджаючы -3

Заданне 2. Выпішыце словы, марфемная будова якіх адпавядае схеме “прыстаўка + корань + суфікс + канчатак + постфікс”. (Максімальная колькасць балаў – 3.)

Скончыліся, звяртаўся, прахапілася.

Заданне 3. Падбярыце да рускіх выразаў аднаслоўныя беларускія адпаведнікі.

(Максімальная колькасць балаў – 5; 0,5б. за кожнае правільнае слова)

Ворота во двор или со двора в огород, поле – весніцы

Древний обряд поминания умерших, день этого поминания – дзяды

Летучая мышь – кажан

Парное молоко – сырадой

Молодой месяц – маладзік

Носовой платок - насоўка

Напиток из березового сока – бярозавік

Складной карманный ножик – сцізорык

Коллективная помощь, работа сообща – талака

Подсолнечное масло – алей

Заданне 4. У кожным радзе слоў вызначце “лішнія” з пункту гледжання марфалогіі. Адказ абгрунтуйце.

(Максімальная колькасць балаў – 5; 0,5б. за правільна адзначанае слова, 0,5 за тлумачэнне).

а) Бярэзнік – зборны назоўнік, астатнія рэчывыя

б) найпрыгажэйшы – мае найвышэйшую ступень параўнання, а астатнія вышэйшую

в) сотня – назоўнік, а астатнія лічэбнікі

г) пасівелы – дзеяпраметнік незалежнага стану, астатнія - залежнага

д) бо – падпарадкавальны злучнік сярод злучальных

е) каб- злучнік, астатнія часціцы

Заданне 5. Растлумачце значэнне наступных фразеалагізмаў. Адказ запішыце (Максімальная колькасць балаў – 5; 0,5б. за кожнае правільнае значэнне)

1.З’ехаць на мыла – схуднець

2.У свінныя галасы – позна

3.Як піць даць – абавязкова, бяспрэчна

4.Як назаўтра трэба – марудна, павольна, не спяшаючыся

5.Хто ў лес хто па дровы – нядружна, няладжана, уразброд

6.На галаве хадзіць – дурэць, сваволіць

7.Табаку важыць – драмаць

8.Разводзіць сырасць – плакаць

9.Драць (задзіраць) нос – важнічаць, зазнавацца, фанабэрыцца

10. Рассыпачь дробным макам – дагаджаць, паддобрывацца

Заданне 6. Да запазычаных слоў падбярыце сінонімы – беларускія словы. (Максімальная колькасць балаў – 5; 0,5б. за кожнае слова.)

1. Пісаць мемуары – *пісаць успаміны*
2. Багатая флора – *багатая расліннасць*
3. У якасці эталона – *у якасці ўзору*
4. Разгарнулася дыскусія – *разгарнулася спрэчка*
5. Нязначны дэфект маўлення – *нязначны недахоп маўлення*
6. Прыгожы пейзаж – *прыгожы краявід*
7. Вясёлы канферансье – *вясёлы вядучы*
8. Доўгачаканы суверэнiтэт – *доўгачаканая незалежнасць*
9. Падрыхтаваць прэзент – *падрыхтаваць падарунак*
10. Вакантнае месца – *свабоднае месца*

Заданне 7. Выпраўце памылкі ва ўтварэнні і ўжыванні дзееспрыслоўяў. Запішыце выпраўленыя сказы. (Максімальная колькасць балаў – 5)

1. Косячы, бацька знайшоў птушынае гняздо.
2. Бачачы, што мачыха не жне, Ганна таксама разагнулася.
3. Дождж ліў як з вядра, і, калі я падыходзіў да хаты, на мне не было сухой ніткі.
4. Калі Максім жыў у пушчы, яму хацелася паехаць вывучаць лес.
5. Калі я вяртаўся да вёскі, ужо змяркалася.

Заданне 8. Вызначце тып сказа. (Максімальная колькасць балаў – 3)

Сказ	Тып сказа
Узор. Пахне сырадом.	Аднасастаўны безасабовы
1) Добрага чалавека не перахваліш.	Аднасастаўны абагульнена-асабовы
2) Малады, неакрэплы лядок.	Аднасастаўны назыўны
3) Васількоў і руты-мяты прынясу табе сюды.	Аднасастаўны пэўна-асабовы
4) Веды, вы мае крылы.	Двухсастаўны
5) Белым пухам засыпала ўсё наваколле	Аднасастаўны безасабовы
6) За добрую працу мяне пахвалілі	Аднасастаўны няпэўна-асабовы

Заданне 9. Запішыце літаратуразнаўчы тэрмін. (Максімальная колькасць балаў – 6)

1. Трохскладовая стапа з націскам на першым складзе; вершаваны памер з такіх стоп – **дактыль**
2. Невялікі лірычны верш напеўнага характару пра каханне – **раманс**
3. Род літаратуры, у якім жыццё паказваецца галоўным чынам праз дзеянне, дыялог, праз узаемаадносіны паміж персанажамі – **драма**
4. Форма лірычнага верша з 14 радкоў, у якім радкі звычайна рыфмуюцца ў пэўным парадку – **санет**
5. Мастацкі троп, заснаваны на замене множнага ліку адзіночным ці часткі цэлым – **сінеклаха**
6. Вандроўны лялечны тэатр на Беларусі – **батлейка**

Заданне 10. Запоўніце табліцу. (Максімальная колькасць балаў – 3,5; 0,25 б. за правільны адказ)

Назва твора	Аўтар	Галоўныя героі, лірычны герой	Жанр
“Дзальба кабанчыка”	Віктар Карамазу	Сцяпан, Вера, Ніна, маці	Апавяданне
“Жураўліны крык”	Васіль Быкаў	Гледчык, Карпенка	Аповесць

“Паром на бурнай рацэ”	<i>Уладзімір Караткевіч</i>	<i>Пора-Леановіч, Гораў</i>	Апавяданне
“Слуцкія ткачыхі”	<i>Максім Багдановіч</i>	Слуцкія ткачыхі	<i>Верш</i>
<i>“Вечар”</i>	<i>Аляксей Дудараў</i>	Мульцік, Ганна, Гастрэт	<i>Драма</i>